

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การเลี้ยงไหมเป็นอุตสาหกรรมภายในครัวเรือนที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรเป็นอย่างมาก ประเทศไทยได้มีการเลี้ยงไหมมานานแล้ว โดยเฉพาะในจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจุบันผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยกำลังเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายไปทั่วโลก และจัดเป็นสินค้าส่งออกที่ทำรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก ดังข้อมูลสถิติการส่งออกดังต่อไปนี้

ปริมาณและมูลค่าผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหมที่ส่งออกของไทย (พ.ศ. 2518-2522)

ปริมาณ = 1,000 ตารางเมตร, ขึ้น

มูลค่า = 1,000 บาท

พ.ศ.	<u>ผ้าไหม</u>		<u>ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย</u>	
	<u>ปริมาณ (ตารางเมตร)</u>	<u>มูลค่า</u>	<u>ปริมาณ (ขึ้น)</u>	<u>มูลค่า</u>
2518	245.64	28,752	94.52	12,526
2519	259.52	31,592	131.09	13,989
2520	251.21	33,354	253.60	23,994
2521	251.46	34,681	382.90	38,366
2522	260.39	40,952	530.60	58,312

ที่มา : สำนักงานมาตรฐานสินค้า กระทรวงพาณิชย์

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าปริมาณความต้องการผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมไทยของตลาดมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่การผลิตเส้นไหมภายในประเทศไทยยังไม่เพียงพอความต้องการของโรงงานทอผ้า (ผู้ผลิตผ้าไหม) ทำให้ผู้ผลิตผ้าไหมสั่งเส้นไหมจากต่างประเทศเข้ามาในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก

การที่ผลผลิตเส้นไหมภายในประเทศมีจำนวนน้อย สืบเนื่องมาจากการขาดแคลนรังไหมที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเส้นไหม ผู้ผลิตเส้นไหมบางรายจำเป็นต้องทำการปลูกหม่อนและเลี้ยงไหมเองด้วยเพื่อให้มีรังไหมเพียงพอสำหรับป้อนโรงงานสาวไหม ทางด้านรัฐบาลก็ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงไหมพันธุ์ลูกผสม เพราะไหมพันธุ์นี้ให้ผลผลิตรังไหมสดที่มีเปอร์เซ็นต์เส้นใยสูง และเพื่อขายรังไหมให้กับโรงงานสาวไหมมากขึ้น โดยให้การส่งเสริมทั้งในด้านพันธุ์ไหม แนะนำวิธีการเลี้ยงไหม ตลอดจนหาตลาดและกำหนดราคากลางในการรับซื้อรังไหมของเกษตรกรขึ้น ดังนั้นการศึกษาต้นทุนการผลิตรังไหมสดจะเป็นแนวทางในการคำนวณต้นทุนการผลิตรังไหมสดเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับราคากลางรับซื้อรังไหมในปัจจุบันว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ พร้อมทั้งศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้เลี้ยงไหมกำลังประสบ เพื่อหาวิธีการช่วยเหลือซึ่งจะเป็นการช่วยลดปัญหาการขาดแคลนรังไหมในการผลิตเส้นไหมลงได้บ้าง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาถึงต้นทุนการผลิตรังไหมสดในประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ต้นทุนใบหม่อน ต้นทุนไข่ไหม ตลอดจนต้นทุนการเลี้ยงไหม จนกระทั่งได้รังไหมสด โดยศึกษาว่าการเลี้ยงไหมเพื่อให้ได้รังไหมสดจะต้องเสียค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเท่าใด และค่าใช้จ่ายเหล่านั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง พร้อมทั้งคำนวณหาต้นทุนการผลิตรังไหมสดต่อ 1 กิโลกรัม

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ต้องการจะศึกษาต้นทุนการผลิตรังไหมสดในประเทศไทย โดยเน้นในเรื่องต้นทุนการเลี้ยงไหมเพื่อผลิตรังไหมสด เฉพาะผู้เลี้ยงไหมที่ทำารเลี้ยงไหมพันธุ์ลูกผสมเท่านั้น โดยได้ศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานดังต่อไปนี้

หน่วยงานของรัฐบาล

- ศูนย์วิจัยและอบรมไหม จังหวัดนครราชสีมา สังกัดกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- นิคมสร้างตนเองพินาย อำเภอพินาย จังหวัดนครราชสีมา สังกัดกรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย

บริษัท เลี้ยงไหมขนาดใหญ่ของเอกชน

- บริษัทจุลไหมไทยจำกัด อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
- บริษัทไฟโรจน์ไหมไทยจำกัด อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

วิธีค้นคว้าและวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ โดยทำการสอบถามผู้เลี้ยงไหมและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไหม ทั้ง 4 แห่งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

นอกจากนี้ได้เข้าสังเกตวิธีการเลี้ยงไหมข้างต้นด้วย โดยได้ออกสำรวจข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2523 - ธันวาคม 2523 ดังนั้นข้อมูลที่ได้นี้จึงเป็นข้อมูลของปี 2523

ในการสำรวจข้อมูลนี้ ผู้เขียนประสบปัญหาเนื่องจากผู้เลี้ยงไหมส่วนใหญ่ไม่มีการจดบันทึกตัวเลขต้นทุน และราคาอาคารโรงเลี้ยงไหมไว้ จึงต้องอาศัยการประมาณตัวเลขในบางกรณี

2. ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยทำการค้นคว้าจากตำรา เอกสาร บทความที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดของกองเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และที่ศูนย์เอกสาร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฯลฯ

3. รวบรวมข้อมูล ได้ทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากทั้ง 2 แหล่งแล้วนำมาคำนวณต้นทุนการผลิตรังไหมสด

4. วิเคราะห์ต้นทุนการผลิตรังไหมสด ได้ทำการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตรังไหมสด พร้อมทั้งสรุปผลการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบต้นทุนแต่ละขั้นตอนของการเลี้ยงไหมของหน่วยงานแต่ละแห่งที่ได้ทำการศึกษา
 2. ทำให้ทราบว่าต้นทุนการผลิตของแต่ละแห่งที่ทำการศึกษาแตกต่างกันอย่างไร เพราะเหตุใด
- เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงลดต้นทุน

3. จากต้นทุนการผลิตรังไหมสดที่ได้นั้นอาจจะช่วยให้เป็นแนวทางในการกำหนดราคากลางรับซื้อรังไหมสดภายในประเทศต่อไป
4. อาจจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการเลี้ยงไหมในการที่จะนำไปปรับปรุงการเลี้ยงไหมให้มีประสิทธิภาพ